

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки
Тернопільської обласної військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра української мови і літератури та методик їх навчання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-педагогічної роботи

М. Б. Боднар

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНІЙ
ОСВІТНІЙ ГАЛУЗІ**

рівень вищої освіти – *другий (магістерський)*

галузь знань – *01 Освіта / Педагогіка*

спеціальність – *012 Дошкільна освіта*

освітньо-професійна програма – *Дошкільна освіта. Початкова освіта*

Кременець – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Технології формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі» для студентів, які навчаються за спеціальністю 012 Дошкільна освіта, ОПП Дошкільна освіта. Початкова освіта. Кременець, 2024. 20 с.

Розробник: Комінярська І.М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури та методик їх навчання, Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Робоча програма схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури та методик їх навчання (протокол № 1 від 31 серпня 2024 року)

Завідувач кафедри української мови і літератури
та методик їх навчання

Віталій Назарець

1. Вступ

Анотація. Освітня компонента «Технології формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі» пропонується як обов'язкова нормативна навчальна дисципліна для підготовки магістрантів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 012 Дошкільна освіта.

Магістранти як керівники закладу дошкільної освіти та вчителі початкових класів ЗЗСО повинні володіти сучасними технологіями викладання мовно-літературної освітньої галузі для здійснення своїх професійних обов'язків. Освітня компонента «Технології формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі» обґрунтовує систему підготовки майбутніх фахівців закладу дошкільної освіти та вчителів початкових класів ЗЗСО до педагогічної діяльності в умовах реформування сучасної освіти, формує в майбутніх педагогів професійні навички щодо застосування і використання інноваційних технологій під час вивчення мовно-літературної освітньої галузі.

Технології формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі вивчається разом із такими освітніми компонентами: методологія науково-педагогічних досліджень, психологія педагогічної діяльності в ЗДО, освітній менеджмент в галузі дошкільної освіти та методичний супровід освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти.

Ключові слова: компетентнісний урок, рефлексія, технології, інтегроване навчання, практична медіаосвіта.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2 (60 год)	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна навчальна дисципліна	
Модулів – 2	спеціальності 012 Дошкільна освіта ОПП Дошкільна освіта. Початкова освіта	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	
Загальна кількість годин – 60 год.		Семестр – 2	Семестр – 2
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітній рівень: другий (магістерський)	12 год.	4 год
		Практичні	
		12 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		36 год.	50 год
	Вид контролю: екзамен	Вид контролю: екзамен	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Освітня компонента «Технології формування компетентностей у мовно-літературній освітній галузі» – сходінка у світ удосконалення та формування професійних компетентностей керівника закладу дошкільної освіти та вчителя початкових класів, а також наукових та інтелектуальних знань, умінь й навичок, вхід у теорію та практику освітньої діяльності.

Вивчення даного курсу забезпечує реалізацію нормативних документів керівника (директор) закладу дошкільної освіти та вчителя початкових класів щодо впровадження інноваційних технологій навчання за допомогою компетентностей для розвитку фундаментальних пошуків, що сприяє постійному збагаченню змісту навчальних курсів новітніми науковими досягненнями в обраній фаховій галузі. Кожна освітня галузь має як загальну, так і спеціальну термінологію, що формувалася протягом історичного розвитку методики навчання мовно-літературної освітньої галузі. Уміння нею користуватися в процесі освітньої діяльності є надзвичайно важливим для формування компетенцій здобувача вищої освіти у галузі як педагогіки, так і методик навчання, а також технологій навчання.

Мета освітньої компоненти «Технології формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі» має прикладний характер і відіграє провідну роль у професійній підготовці майбутніх керівників закладів дошкільної освіти і вчителів початкових класів. Її метою є забезпечення високого рівня оволодіння мовно-комунікативною, предметно-методичною, інформаційно-цифровою, прогностичною, організаційною, оцінювально-аналітичною, інноваційною, здатністю до навчання впродовж життя та рефлексивною компетенціями. У їх становленні важливе значення має технологічний підхід до навчання, що відображає інноваційні тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти і початкової освіти та реалізацію Концепції НУШ, що забезпечує умови розвитку особистості, у яких реалізується їх творчість, індивідуальність та свобода саморозвитку.

Вивчення технології формування компетентностей передбачає виконання системи загальнометодичних та практичних завдань.

Загальнометодичні завдання:

- ✓ підготовка майбутніх керівників ЗДО і вчителів початкових класів до педагогічної діяльності в умовах реформування сучасної освіти, реалізації концепцій мовної освіти в Україні та Концепції НУШ;
- ✓ навчання здобувачів вищої освіти порівняння теоретичних знань із практичними потребами сучасної школи, втілення нових методичних ідей у практику опанування предмета, застосування педагогічних інновацій;
- ✓ формування в майбутніх керівників закладу дошкільної освіти і вчителів початкових класів дослідницьких навичок, розвиток уміння здійснювати самостійні наукові пошуки та експериментальні дослідження.

До **практичних завдань** технології формування компетентностей зараховують:

- ✓ професійне здійснення методичного аналізу матеріалу, що вивчатиметься;
- ✓ уміле використання дидактичних можливостей дидактичного апарату технологій навчання;
- ✓ складання плану-конспекту з прогнозованими завданнями для формування компетентностей відповідно до Державного стандарту початкової освіти (Постанова КМУ № 87 від 21.02.2018 р.);
- ✓ оволодіння технологією основних методів і прийомів навчання мовно-літературної освітньої галузі, оптимальне використання засобів навчання;

У ході вивчення освітнього компонента «Технології формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі» магістрант, з огляду на набуті у вищій школі знання з методики української мови, повинен навчитися їх застосовувати відповідно до своїх професійних потреб, самостійного мислення та ґрунтовних висновків.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- внесок провідних дидактів та вчених-методистів у теорію та практику навчання української мови;
- принципи навчання та їх специфіку;
- основні класифікації методів, прийомів і засобів навчання;
- типологію уроків української мови;
- нові підходи до навчання української мови відповідно до концепції НУШ в початковій школі.

У результаті опрацювання теоретичних аспектів здобувачі вищої освіти повинні **вміти**:

- упроваджувати технологію формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі;
- добирати дидактичний матеріал відповідно до теми уроку/заняття;
- розробляти план-конспект уроку, лекції, практичне заняття;
- добирати, конструювати та використовувати засоби навчання на уроках та лекційних заняттях;
- аналізувати уроки української мови.

Курс «Технології формування компетентностей у мовно-літературній освітній галузі» спрямований на формулювання студентів таких професійних компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної та початкової освіти, та здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- КЗ-6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Компетентності, визначені закладом вищої освіти

- КЗ-7. Навички міжособистісного спілкування та взаємодії.
- КЗ-8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

Компетентності, визначені закладом вищої освіти

- КС-10. Здатність створювати та застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової освіти, в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.
- КС-11. Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері початкової освіти.
- КС-13. Здатність створювати та застосовувати технології психолого-педагогічної роботи в інклюзивному освітньому просторі початкової школи.
- КС-15. Здатність до самоорганізації, планування та підготовки до здійснення трудових

функцій вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти.

Програмні результати навчання

Результати навчання визначені закладом вищої освіти

ПРН-13. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН-14. Створювати інноваційне інформаційно-освітнє середовище початкової школи, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.

ПРН-15. Організовувати та управляти освітнім процесом у сфері початкової освіти, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців у стандартних, нестандартних та невизначених умовах.

ПРН-16. Об'єктивно оцінювати результати діяльності учнів та колективів у сфері початкової освіти, проводити педагогічну експертизу, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності.

ПРН-17. Створювати і реалізовувати наукові розробки та/або освітні проєкти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання у початковій школі.

ПРН-18. Організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових методичних підходів, створювати безпечне освітнє середовище початкової школи.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Методологічні засади мовно-літературної освітньої галузі Нової української школи

Тема 1. Нормативні документи вчителя початкової школи, їх зміст та структура. Концепція НУШ. Державний стандарт початкової освіти (2018). Освітні програми. Типові освітні програми з мовно-літературної освітньої галузі, їх структура та характеристика:

- ТОП для 1-4 кл. за ред. О. Савченко.
- ТОП для 1-4 кл. за ред. Р.Шияна.

Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для використання в 1-4 класах закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою.

Тема 2. Науково-методичні основи сучасного уроку української мови і читання. Ознаки сучасного уроку, його типологія та структура. Підготовка вчителя початкової школи до уроку. Складові технології уроку, його етапи. Уроки з використанням ІКТ, їх структура та план проведення. Види класифікацій уроків у сучасній методиці навчання української мови. Типологія уроків української мови на основі ланок засвоєння інформації. Сучасна класифікація уроків української мови. Методи мовленнєвої практики. Прийоми навчання на уроках української мови та читання. Нетрадиційні уроки. Сучасний урок в початковій школі. Компоненти інформаційної картки уроку. Компоненти моделі уроку. Класифікація різних типів уроків.

Тема 3. Компетентнісний урок української мови і читання. Концепція НУШ – держстандарт – програма – підручники – вимірювачі якості освіти. Забезпечення якості середньої освіти. Напрями внутрішньої системи забезпечення якості освіти: освітнє середовище, система оцінювання, системи педагогічної та управлінської діяльності.

Теоретичні та практичні основи конструювання компетентнісного уроку за Оленою Голик: рефлексивне, технологічне, емоційне, змістове, мотиваційне поля та поле цілепокладання. Вимоги до компетентнісно зорієнтованого уроку. Дистанційне навчання. Використання технологій дистанційного навчання в різних формах здобуття освіти. Етапи організації дистанційного навчання. Критерії вибору інструментів організації дистанційного навчання. Поширені веб-ресурси для дистанційного навчання. Онлайн-урок, його тривалість та особливості оцінювання й контролю. Сервіси для творчої роботи з навчальним матеріалом. Європейський і український перелік компетентностей, методика їх реалізації. Формування наскрізних вмінь на компетентнісному уроці. ТОП для 1-4 класів. Функція вчителя початкової школи та учня на компетентнісному уроці. Ознака компетентнісного уроку – варіантність і гнучкість структури. Форма компетентнісного уроку: технології та методи. Ціннісні орієнтири. Мета мовно-літературної освітньої галузі. Навчальна і модельна програми. Очікувані результати, їх значення. Укладання конспектів компетентнісного уроку з української мови і читання.

Тема 4. Рефлексія як інструмент мислення в дизайні компетентнісного уроку української мови і читання. Засади Державного стандарту початкової освіти: особистісно орієнтований, компетентнісний, діяльнісний підходи. Компетентність: знання, особисті якості та діяльність. Компетентна особистість, компетентний учень. Реалізація компетентнісного підходу до навчання на уроці української мови і читання: мета, суть, зміст, організація, управління, контроль, результативність. Основні вимоги до сучасного уроку української мови і читання: структура, зміст й процес навчання, підготовка й організація, техніка проведення уроку. Інновації та традиції. Навички вчителя НУШ: моделювання, проектування, конструювання. Етапи конструювання компетентнісного уроку української мови і читання: вступне повторення, вивчення нового матеріалу, практичний етап, спостереження і діагностування, домашня робота, узагальнення і систематизація, психологічний супровід. Освітні новації: фідбек, шерінг і рефлексія. Фази педагогічної рефлексії. Рефлексія на початку та наприкінці уроку. Класифікація педагогічної рефлексії: за змістом, за формою, за функцією. Класифікація рефлексії за сферами людської сутності. Прийоми рефлексії. Етапи рефлексивних навичок. Методи, прийоми і засоби навчання на етапі узагальнення і систематизації знань уроку української мови і читання.

Тема 5. Технологія й техніка аналізу уроку. Урок – найвища форма майстерності вчителя початкової школи, його чинники успіху. Основні типи аналізу уроку: повний, короткий, комплексний і аспектний. Види аналізу уроку: дидактичний, психологічний, виховний, методичний, організаційний. Підходи до аналізу уроку: поелементний і поетапний. Основні положення та вимоги до системного аналізу уроку в початковій школі. Програма спостереження й аналізу уроку.

Змістовий модуль 2. Технології навчання та формування компетентностей НУШ на уроках української мови і читання.
Технології та методики навчання в лінгводидактичному дискурсі в закладах освіти.

Тема 6-7. Технології формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі. Методологічні вимоги та критерії до технологій навчання й формування компетентностей на уроках української мови та читання. Структура технологій. Основні

технології вчителя початкових класів: особистісно орієнтована, проєктна, текстоцентрична, інформаційно-комунікативна, технологія розвитку критичного мислення, інтерактивна технологія, технологія проблемного навчання, біоадекватна технологія, технологія створення ситуації успіху, діалогова технологія, здоров'язбережувальна. Технологічна карта формування компетентностей кожної з технологій, їх методи та прийоми.

Тема 8. Інтегроване навчання – засіб формування цілісної наукової картини світу. Особливості методичної та діяльнісної інтеграції. Методична та діяльнісна навчальна інтеграція, її види діяльності. Методи та прийоми навчання. Інтегроване вивчення творів пейзажної лірики. Порівняльна таблиця діяльнісної інтеграції: кольори, емоції, образи, ліричний герой. Діяльнісна інтеграція – цінності, потреби, емоції. Колективне складання цілісного образу ліричного героя. Робота в колі «Визнач художній засіб». Робота в парах «Знайди ключові слова з віршів». Індивідуальна робота «Виконай тести».

Види навчальної діяльності: знайди зайве, складання ТОП-10 ліричних творів про природу, написання есе «Наскільки необхідно дбати про природу», творча проєкція «Як сприймали природу первіснообщинні люди? Як сприйматимуть природу в ХХІІ столітті?», створення порівняльного малюнка «Якою я бачу природу? Якою бачать її митці?». Інтегроване вивчення художніх творів Г.К. Андерсен «Снігова королева» та королева Вікторія – королева Великої Британії (1837-1901).

Види навчальної діяльності: рольова гра «Діалог історичного діяча та художнього персонажа», лінгвістичний аналіз стилю художнього твору та історичної довідки, записати відеороздум «Якби я був/була Президентом України, то...», рефлексія «Який висновок мають зробити українці – очевидці Революції гідності?».

Тема 9. Практична медіаосвіта на уроках української мови і читання в початковій школі. Медіатексти. Форми роботи з медіатекстами. Використання медіатекстів у навчальних підручниках. Головні дидактичні функції комп'ютерних технологій: пізнавальна, розвивальна, комунікативна, дослідницька.

Технологія сторітелінгу, види та основні функції (мотиваційна, інструмент впливу, єднальна, утилітарна, комунікативна).

Медіатехнологія «Хмара тегів» – інтерактив під час уроку. Безкоштовні сервіси для створення хмари слів: *Word It Out, Word Cloud Generation, Word Art, Word Art (Tagul), Answergarden.*

Медіатехнологія QR-код – графічне зображення інформації. Переваги використання QR-кодування. Створення QR-код на матеріалі уроку української мови та читання в 1-4 класах.

Створення ментальних карт як зручного інструменту для мислення і структуризації інформації. Характерні риси ментальних карт. Програми для створення ментальних карт: *Freemind – open source, Coggle (www.coggle.it).*

Технологія скрайбінг. Переваги скрайбінгу у навчанні української мови і читання. Спеціальні програми та онлайн-сервіси для створення скрайбінгу: *PowToon.*

Технологія BYOD – інтеграція аудіо, відео та візуалізація певної інформації на уроці української мови і читання. Програми для створення BYOD : *Google Classroom, Google Classroom, Socrative, Google Drive.*

Креолізовані тексти – вербальне та невербальне текстове утворення на уроці української мови і читання. Види візуальної смислової єдності: дудли, скрапбукінг, кардмейкінг, буклет, брошура, постер, колаж, фотоколаж, комікс, буктрейлер. Інтернет-сервіси для створення креолізованих текстів: *Word, Publisher.* Для створення інтерактивного плаката використовують інтернет-сервіси: *Glogster, Prezi, Projeqt, Linoit, SlideRosket. Photo to Color Sketch* – програма для перекладу фото в начерк; *Poster Forge* – програма для створення постерів з фото й картинок; *Canva* – онлайнвий конструктор для створення банерів, візиток, ілюстрацій і постерів. Веб-сервіси для створення коміксів: *Pixton, Marvel Comics, Bitstrips, Make Beliefs Comix.com.*

Брендинг – образ корпоративного логотипу і талісману.

Використання медіаосвітніх ігор для формування медіаосвітньої компетентності учнів ЗЗСО на уроках української мови і читання, їх значення та використання.

Тема 10. Методологічні та дидактичні основи лінгводидактичної підготовки педагогів і актуальні проблеми методики викладання у закладах освіти. Концептуальні засади вищої філологічної освіти. Інноваційні процеси у філології та лінгводидактиці. Модель випускника філологічних/гуманітарних/педагогічних факультетів закладу освіти. Поняття «компетентність», «компетенція», «професійна компетенція», «професійна мовнокомунікативна компетенція» (історичні коментарі за працями В.Гумбольда, Н. Хомського, Г.Хармона, К.Менга та ін.) педагога у світлі сучасної освітньої парадигми.

Аналіз чинних навчальних планів гуманітарних/педагогічних факультетів, їх структура та опис. Місце професійно спрямованих теоретико-практичних курсів у системі фахової підготовки майбутніх педагогів.

Методика української мови у вищій школі як наука і навчальна дисципліна. Українська мова як мова навчання та дисципліна у вищій школі. Професійна комунікативна компетенція як результат фахової підготовки студентів філологічних/гуманітарних/педагогічних факультетів у системі вищої освіти. Кредитно-модульна технологія викладання української мови у закладах освіти. Організація самостійної та індивідуальною роботою студента. Педагогічна практика в закладах освіти. Основні форми викладання циклу дисциплін мовно-літературної освітньої галузі. Факультативи, спецкурси, спецсемінари як додаткові форми організації навчання та їх розвиток у лінгводидактиці. Електронна лінгводидактика. Методи контролю, облік та оцінювання студентської успішності з лінгвістичних дисциплін.

Предмет, завдання та основні категорії методики викладання у закладах освіти. Метод, прийом, уміння і навички. Первинні і вторинні уміння, співвідношення понять знання та уміння. Функції умінь та здібностей. Основні характеристики уміння.

Тема 11. Технології та методики навчання у закладах освіти. Концептуальні засади технологій педагогічного дискурсу. Поняття про технології навчання в лінгводидактиці та їх приклади. Когнітивно-комунікативна методика навчання української мови. Інформаційні технології та мультимедійні засоби. Технології створення методичного архіву педагога. Технології аналізу тексту. Лінгводидактичний аналіз. Аналіз тексту в педагогічному дискурсі. Поняття про лінгводидактичний аналіз тексту. Приклади технологій лінгводидактичного аналізу тексту.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	семінар	самостійна робота		лекції	семінар	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Методологічні засади мовно-літературної освітньої галузі Нової української школи								

Тема 1. Нормативні документи вчителя початкової школи, їх зміст та структура.	5	1	1	3	6	1	1	4
Тема 2. Науково-методичні основи сучасного уроку української мови і читання.	5	1	1	3	5		1	4
Тема 3. Компетентнісний урок української мови і читання.	6	1	2	3	5	1		4
Тема 4. Рефлексія як інструмент мислення в дизайні компетентнісного уроку української мови і читання.	5	1	1	3	4			4
Тема 5. Технологія й техніка аналізу уроку.	4	1	1	2	5		1	4
Разом за змістовим модулем 1	25	5	6	14	25	2	3	20
<u>Змістовий модуль 2. Технології навчання та формування компетентностей на уроках української мови і читання. Технології та методики навчання в лінгводидактичному дискурсі в закладах освіти.</u>								
Тема 6. Технології формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі.	6	1	1	4	9	1	1	5
Тема 7. Технології формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі.	6	1	1	4	9	1		5
Тема 8. Інтегроване навчання – засіб формування цілісної наукової картини світу.	6	1	1	4	8		1	5
Тема 9. Практична медіаосвіта на уроках української мови і читання в початковій школі..	7	2	1	4	9			5
Тема 10. Методологічні та дидактичні основи лінгводидактичної підготовки педагогів та актуальні проблеми методики викладання у закладах освіти.	5	1	1	3	9		1	5
Тема 11. Технології та методики навчання у закладах освіти.	5	1	1	3	5			5
Разом за змістовим модулем 2	35	7	6	22	35	2	3	30
ВСЬОГО	60	12	12	36	60	4	6	50

6. Теми практичних занять та критерії оцінювання навчальних досягнень

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Нормативні документи вчителя початкової школи, їх зміст та структура.	1/1
2	Тема 2. Науково-методичні основи сучасного уроку української мови і	1/1

	читання.	
3	Тема 3. Компетентнісний урок української мови і української читання.	2
4	Тема 4. Рефлексія як інструмент мислення в дизайні компетентнісного уроку української мови і читання.	1
5	Тема 5. Технологія й техніка аналізу уроку.	1/1
6	Тема 6. Технології формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі.	1/1
7	Тема 7. Технології формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі.	1
8	Тема 8. Інтегроване навчання – засіб формування цілісної наукової картини світу.	1/1
9	Тема 9. Практична медіаосвіта на уроках української мови і читання в початковій школі.	1
10	Тема 10. Методологічні та дидактичні основи лінгводидактичної підготовки педагогів та актуальні проблеми методики викладання у закладах освіти.	1/1
11	Тема 11. Технології та методики навчання у закладах освіти.	1
Разом		12/6

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на семінарських заняттях з навчальної дисципліни «**Технології формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі**» здійснюється в межах від 0 до 5 балів за такими критеріями:

- безпомилкове володіння матеріалом;
- здатність до практичного застосування знань;
- ініціативність і творчість;
- активність, самостійність;
- здатність до встановлення міжпредметних зв'язків.

К-сть	Вимога до усної відповіді	Вимога до письмового завдання
0	Студент не знає суті поставлених питань, допускає грубі помилки, потребує підказування.	Студент не розкриває суті поставлених питань, допускає грубі помилки, для виконання завдання користується одним джерелом інформації, не здатний до самостійного виконання завдання.
0	Студент занадто поверхово розкриває суть поставлених питань, потребує підказування.	Студент занадто поверхово розкриває суть поставлених питань, допускає грубі помилки, для виконання завдань користується одним джерелом інформації, не виявляє самостійності.

<p>1</p>	<p>Студент поверхово викладає суть навчального матеріалу, допускає багато помилок під час відповіді на поставлені питання. Викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити навіть після коректних запитань. Недостатньо володіє розумовими операціями.</p>	<p>Студент поверхово розкриває суть питання, обмежується недостатньою кількістю джерел інформації, припускає багато помилок.</p>
<p>2</p>	<p>Студент поверхово викладає суть навчального матеріалу, допускає декілька помилок під час відповіді на поставлені питання. Викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити навіть після коректних запитань. Недостатньо володіє розумовими операціями.</p>	<p>Студент поверхово розкриває суть питання, обмежується недостатньою кількістю джерел інформації, припускає багато помилок.</p>
<p>3</p>	<p>Студент поверхово, але без помилок викладає суть навчального матеріалу. Відповідь на рівні загальних уявлень про предмет, має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації. Виявляє невисоку культуру викладу знань.</p>	<p>Студент безпомилково, але поверхнево розкриває суть питання, обмежується недостатньою кількістю джерел інформації (3-4).</p>
<p>3</p>	<p>Студент грамотно (непевнено з підказками) розкриває суть поставлених питань, добре володіє термінами дисципліни, але допускає несуттєві помилки.</p>	<p>Студент грамотно розкриває суть поставлених питань, обмежуючись констатацією готової інформації, допускає несуттєві помилки, виявляє недостатньо самостійності для виконання завдання, де кількість джерел інформації для пошуку - не менше 5.</p>

<p>4</p>	<p>Використовує загальновідомі докази у власній аргументації. Відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки. Рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.</p>	<p>Студент грамотно розкриває суть поставлених питань, обмежуючись констатацією готової інформації, допускає несуттєві помилки, виявляє недостатню самостійності для виконання завдання, де кількість джерел інформації для пошуку - не менше 6.</p>
<p>4</p>	<p>Студент не повністю володіє заданим матеріалом, самостійно виявляє творчий підхід до вивченого матеріалу, трансформує одержані знання для формування проблеми, висловлює особисті думки та оцінки на основі всебічного аналізу вихідних даних. Відповідь студента частково повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу. Вміє пов'язати теорію з практикою, володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна</p>	<p>Студент глибоко розкриває суть поставлених питань, аналізує, систематизує, трансформує інформацію, висуває гіпотези, виявляє абсолютну самостійність, кількість джерел інформації для пошуку – не менше 7 (для написання реферату).</p>

5	<p>Студент повністю володіє заданим матеріалом, самостійно виявляє творчий підхід до вивченого матеріалу, трансформує одержані знання для формування проблеми, висловлює особисті думки та оцінки на основі всебічного аналізу вихідних даних. Відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу. Користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання. Вміє пов'язати теорію з практикою, володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна</p>	<p>Студент глибоко розкриває суть поставлених питань, аналізує, систематизує, трансформує інформацію, висуває гіпотези, виявляє абсолютну самостійність, кількість джерел інформації для пошуку – не менше 9 (для написання реферату).</p>
---	--	--

7. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання навчальних досягнень

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Укласти бібліографію джерел за темою: «Нормативні документи вчителя початкової школи, їх зміст та структура».	6/4
2	Добір та опрацювання фахової літератури: «Науково-методичні основи сучасного уроку української мови і читання».	5/4
3	Опрацювання рекомендованої літератури за темою: «Компетентнісний урок української мови і читання».	5/4
4	Укласти презентацію на тему: «Рефлексія як інструмент мислення в дизайні компетентнісного уроку української мови і читання».	4/4
5	Укласти повідомлення на тему: «Технологія й техніка аналізу уроку».	5/4
6	Пошук інформації в мережі Інтернет за темою: «Технології формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі».	4/5
7	Добір цікавих матеріалів на тему: «Технології формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі».	4/5
8	Укласти список найновіших статей на тему: «Інтегроване навчання – засіб формування цілісної наукової картини світу».	4/5
9	Укласти презентацію на тему: «Практична медіаосвіта на уроках української мови і читання в початковій школі.».	4/5
10	Пошук інформації в мережі Інтернет за темою: «Методологічні та дидактичні основи лінгводидактичної підготовки педагогів та актуальні проблеми методики викладання у закладах освіти».	3/5
11	Укласти презентацію на тему: «Технології та методики навчання у закладах освіти».	3/5
Разом		36/50

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): студент виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82–89): студент виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмованого матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати та систематизувати інформацію, встановлювати зв'язок з обраною професією та робити висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» («добре») (75-81): студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка Д «3» («задовільно») (69–74): студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка Е «3» («задовільно») (60–68): має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання ув практичних ситуаціях.

Оцінка F «2» (35-59) (з можливістю повторного складання): студент не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосовування знань у практичних ситуаціях; демонструє; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка FX «2» («незадовільно») (0–34) (з обов'язковим повторним курсом): не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосовування знань у практичних ситуаціях.

8. Індивідуальні навчально-дослідні завдання та критерії їх оцінювання

1. Підготовка електронної презентації.
2. Укладання конспекту уроку з певної теми з використанням сучасних технологій навчання та формування компетентностей за ДС (2018).
3. Конспектування наукової та навчальної літератури з технологій.
4. Написання анотацій та рефератів.

5. Моделювання та аналіз педагогічних ситуацій з використанням різних технологій.
6. Укласти термінологічний словник з технологій формування компетентностей.
7. Укладання бібліографії з електронної лінгводидактики.
8. Підготовка та презентація власного методичного архіву з технологій.
9. Створення тематичних web-сторінок та web-квестів щодо використання різних технологій.
10. Укласти повідомлення ТікТоці.

9. Методи навчання : рольова гра, дискусії, захист навчальних проєктів, розробка презентацій уроків різних типів, моделювання навчальних дискусій, аналіз (самоаналіз) проведеного заняття, використання можливостей Інтернет, застосування теле-, відео-, аудіоматеріалів, електронні бази даних.

10. Методи контролю:

1. Перевірка самостійної роботи.
2. Захист самостійної роботи.
3. Бесіда-опитування.
4. Підсумковий контроль (екзамен).

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1												Модуль 2 (ІНДЗ)	Підсумковий тест	Сума балів
60														
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2								
25						30								
T1	T2	T3	T4	T5		T7	T8	T9	T10	T11	T12			
5	5	5	5	5		5	5	5	5	5	5	15	30	100

Під час оцінювання знань, умінь та навичок студентів з навчальної дисципліни «Технології формування компетентностей в мовно-літературній освітній галузі» враховано зміни у Положення про організацію освітнього процесу в КОГПА імені Тараса Шевченка, Наказ № 201-С від 13.11.2020р. URL: https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/polozhennya/zminy_pro_org_osv_proc.pdf

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		

35-59	FX	незадовільно можливістю повторного складання	3	не зараховано можливістю повторного складання	3
0-34	F	незадовільно обов'язковим повторним вивченням дисципліни	3	не зараховано обов'язковим повторним вивченням дисципліни	3

12. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, періодичні видання, посібники, мультимедійні презентації за змістом тем.

13. Рекомендована література

Базова

1. Богосвятська А.М. Сучасний урок: скарбничка прийомів рефлексії: посіб. для вчителя-практика. Тернопіль, Підручники і посібники, 2019. 64 с.
2. Вашуленко М. С. Методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу : навч.- метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 192 с.
3. Вашуленко М. С. Українська мова і мовлення в початковій школі. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018. 400 с.
4. Дороз В.Ф. Методика викладання української мови у вищій школі: навч.посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020.176 с.
5. Методичний путівник Нової української школи: мовно-літературна освітня галузь:збірник науково-практичних матеріалів. За заг. ред. І. Ціка. Краматорськ: Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2021.215 с.
6. Караман С. Методика навчання української мови в гімназії. Київ : Ленвіт, 2000. 272 с.
7. Коваль Г. П., Деркач Н. І., Наумчук М. М. Методика викладання української мови. Тернопіль : Астон, 2008. 288 с.
8. Коваль Г. П., Іванова Л. І., Суржук Т. Б. Методика читання. Тернопіль : Богдан, 2008. 288 с.
9. Нікітіна А.В. Українська лінгвометодика для магістрантів: навчально-методичний посібник. Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 375 с.
10. Остапенко Н.. Технологія сучасного уроку рідної мови: навч.посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2012. 248 с.
11. Організація освітнього процесу в початковій школі : Методичні рекомендації. 3 клас. Харків : Ранок, 2020. 144 с.
12. Методика викладання української мови в середніх освітніх закладах. За ред. М. Пентилюк. Київ : Ленвіт, 2009. 400 с.
13. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник. За наук. ред. М. С. Вашуленка. Київ : Літера ЛТД, 2012. 364 с.
14. Петков С.В., Коломоєць С.Д. Методика викладання у загальноосвітніх закладах: навчальний посібник. Київ: КНТ, 2020. 224 с.
15. Пономарьова К. І. Формування комунікативної компетентності молодших школярів у процесі навчання української мови : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 88 с.
16. Початкова освіта : Методичні рекомендації. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019. 192 с.

17. Старагіна І. П., Терещенко В. М., Панченков А. О. Нова українська школа : розвиток читацької компетентності в учнів початкової школи в системі інтегрованого навчання : навч.-метод. посіб. Харків : Соняшник, 2020. 176 с.
18. Чепурний Г.А. Освітня мнемотехніка: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2020.152 с.

Допоміжна

1. Горошкіна О. Сучасний підручник української мови як освітньо-розвивальне середовище. *Українська мова і література в школі* : науково-методичний журнал. 2016. №4. С. 11-14.
2. Козира В.М. Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі: навчально-методичний посібник для вчителів. Тернопіль: Видавництво Астон, 2017. 60 с.
3. Кроуфорд А, Саул Венди Е., Метьюз Самуел, Макінстер Джеймс. Технології розвитку критичного мислення учнів. Переклад публікації проекту «Читання і письмо для критичного мислення, 2006.
4. Нові технології навчання: збірник наукових праць ДНУ: «Інститут модернізації змісту освіти». Київ, 2020. Вип. 94. 338 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1enknb3yJHr9rh_P18aAzR3JD251x6NIi/view (дата звернення: 20.10.2023р.).
5. Нові технології навчання: збірник наукових праць ДНУ: «Інститут модернізації змісту освіти». Київ, 2020. Вип. 93. 184 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1mfIYzbCU4Pq4FeM-1NtBIZ0rE-6zHy44/view> (дата звернення: 20.10.2023р.).
6. Нові технології навчання: збірник наукових праць ДНУ: «Інститут модернізації змісту освіти». Київ, 2019. Вип. 92. 324 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1ZqFlBiMZZSpZUnUgeE8o7Xui_tIA_FlZ/view (дата звернення: 20.10.2023р.).
7. Нові технології навчання: збірник наукових праць ДНУ: «Інститут модернізації змісту освіти». Київ, 2018. Вип. 91. 272 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1TCoQEgt13CZNViHyhVsBSyMTSndkVqvU/view> (дата звернення: 20.10.2023р.).
8. Стрельников В.Ю. Сучасні технології навчання у вищій освіті: модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МПК ПУЕТ: Полтава, 2013. 309 с. URL: <https://library.kr.ua/wp-content/elib/strelnikov/posibnyk-Strelnikov.pdf> (дата звернення: 20.10.2023р.).
9. Комінярська І.М. Методичні рекомендації до проведення практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Методика навчання освітньої галузі «Мови і літератури» » для ЗВО першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 Початкова освіта. Кременець, 2020. 35 с.
10. Комінярська І.М. Лепбук на уроці літературного читання: лінгводидактичний аспект професійної компетентності здобувачів вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта. *Роль і місце психології і педагогіки у формуванні сучасної особистості: збірник тез міжнародної науково-практичної конференції:* (м. Харків, Україна, 15-16 січня 2021р.). Харків: Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2021. С. 7-11.

14. Інформаційні ресурси

1. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.11. 2023р.).
2. ТОП (1-2 кл.) за ред. О.Савченко URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf> (дата звернення: 17.11. 2023р.).
3. ТОП (1-2 кл.) за ред. Р.Шиян URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Shyyan.pdf>
4. Концепція НУШ: URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 20.11. 2023р.).
5. Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для використання в 1-4 класах закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою. URL: <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1KNxK-QSjxSFmexCGOP9irYwufgbWfiQbajDldiLNvQ/edit?gid=1744497099#gid=1744497099> (дата звернення: 20.09.2023р.).
6. ТОП (3-4 кл.) за ред. О.Савченко URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Savchenko.pdf> (дата звернення: 20.11. 2023р.).
7. ТОП (1-2 кл.) за ред. Р.Шиян URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Shyyan.pdf> (дата звернення: 20.11. 2023р.).
8. Всеосвіта. Спільнота активних освітян : веб-сайт. URL : <https://vseosvita.ua>
9. Електронні версії підручників для 1–4 класів. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/> (дата звернення: 20.10. 2023р.).
10. Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навч.-метод. посіб. Львів : Світ, 2019. 136 с. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikpratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-organzatsiya-dyalnost-uchnvpochatkovikh-klasv-zakladv-zagalno-seredno-osviti-avt-krik-m-yu-danilova-l/> (дата звернення: 12.10. 2023р.).
11. Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти у закладах загальної середньої та позашкільної освіти у 2019/2020 навчальному році : Лист ДНУ ІМЗО від 22.08.2019 р. № 22.1/10-2876). URL : <https://imzo.gov.ua/2019/08/23/lyst-imzo-vid-22-08-2019-22-1-10-2876-metodychni-rekomendatsii-shchodo-rozvytku-stem-osvity-u-zakladakh-zahal-noiseredn-oi-ta-pozashkil-noi-osvity-u-2019-2020-navchal-nomu-rotsi/>
12. На урок. Освітній проект : веб-сайт. URL : <https://naurok.com.ua> (дата звернення: 10.11. 2023р.).
13. Нова українська школа : веб-сайт. URL : <https://nus.org.ua> 40 (дата звернення: 20.08. 2023р.).
14. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red N. M. Bibik. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf> (дата звернення: 05.08. 2023р.).
15. Пометун О. І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової школи: навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 192 с. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikpratsvnikv/navchalnometodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-kritichnogo-mislennya-v-uchnvpochatkovo-shkoli/> (дата звернення: 01.08. 2023р.).

16. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 13.07.2021 р. № 813. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnihrekomendacij-shodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-1-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyiserednoyi-osviti> (дата звернення: 15.08. 2023р.).

17. Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 р. № 2736-20. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text> (дата звернення: 10.08. 2023р.).

18. Про затвердження типових освітніх програм для 1–2 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 08.10.2019 р. № 1272. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-osvitnih-program-dlya-1-2-klasiv-zakladivzagalnoyi-serednoyi-osviti> (дата звернення: 04.11. 2023р.).

19. Про затвердження типових освітніх програм для 3–4 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 08.10.2019 р. № 1273. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-osvitnih-program-dlya-3-4-klasiv-zakladiv>(дата звернення: 11.09. 2023р.).